

ÚTINAPLÓ- ÉLMÉNYBESZÁMOLÓ

HATÁRTALANUL!

A SZÉKELYFÖLD KINCSEI – TÚRA A SÓVIDÉKEN

(5 nap, 4 éjszaka)

Határtalanul értékelő óra
Bábolnai Általános Iskola
2022.

Magyarország határain túl élő magyarság létszáma

- **A magyar Alkotmány 6. § 3-ik bekezdése kimondja**, hogy "A Magyar Köztársaság felelősséget érez a határain kívül élő magyarok sorsáért, és előmozdítja a Magyarországgal való kapcsolatuk ápolását."

A határon túli magyarok száma országok szerint, a hivatalos helyi népszámlálási adatok alapján, kerekítve a következő (2020):

Erdélyi magyarok (Románia): 1 050 000
Felvidéki magyarok (Szlovákia): 400 000
Vajdasági magyarok (Szerbia): 210 000
Kárpátaljai magyarok (Ukrajna): 140 000
Ausztriai magyarok: 10 000
Horvátországi magyarok: 10 000
Szlovéniai magyarok: 10 000
Összesített szám: 1 830 000

A Kárpát-medencében a 2011. évi népszámlálás alkalmával a teljes lakosság száma hozzávetőleg 25 millió 700 ezer volt, és mintegy **10 millió 400 ezren** (40,5 százalék) vallották magukat magyar nemzetiségűnek – közölte a Központi Statisztikai Hivatal (KSH). **2020-RA, 1830 000-RA CSÖKKENT**

SZÉKELYFÖLD KINCSEI – TÚRA A SÓVIDÉKEN

Kaland

Izgalom

Felfedezés

Forrás: <https://www.uscarfrriendwestbrabant.nl/>

Székelyföld

Székelyföld

- Székelyföld (románul: *Ținutul Secuiesc*, németül: *Szeklerland*, latinul: *Terra Siculorum*) alatt az *Erdély területén található, történelmi székely székek területét kell érteni.*
- A történelmi Székelyföldhöz tartozott a mai *Kovácszna* (Háromszék) és *Hargita megye* (Csík- és Udvarhelyszék), *Maros megye* egy része (Maroszsék), a mai *Fehér és Kolozs megyék* kisebb darabjai (Aranyosszék). *Aranyosszék exklávé* volt (a többi székkel területileg nem függött össze).
- A mai értelemben vett Székelyföld, nem tartalmazza Aranyosszékot, de magába foglalja Maroshévizet és környékét, illetve az egykori enklávéját, a Felső-Fehér vármegye peselneki járását.
- Székelyföld *önrendelkezéssel* bír, az évszázadok folyamán, melyben központi szerepet kapott *Székelyudvarhely*, majd később *Székelyvásárhely*, mai nevén *Marosvásárhely*, mely a régió kulturális, oktatási, gazdasági és ipari központja lett.

Elcsatolás

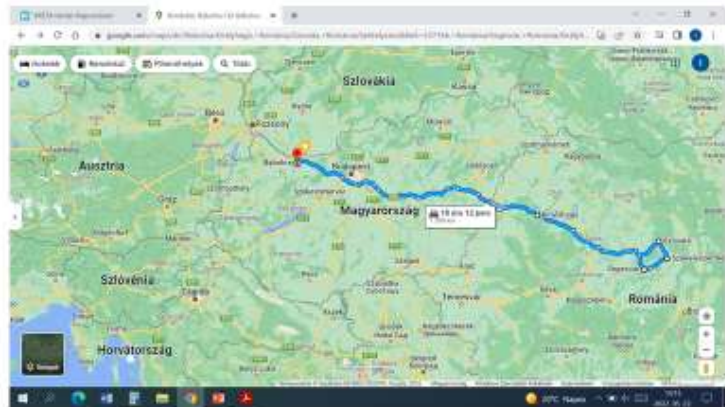
Trianon:

- Az első világháborús magyar vereség és az 1920-as **trianoni békediktátum** után Székelyföld Románia része lett.
- Az **1940-es második bécsi döntéssel** a mai értelemben vett Székelyföld visszakerült Magyarországhoz (Aranyosszék Románia része maradt).
- 1944-ben szovjet és román csapatok foglalták el, az **1947-es párizsi békeszerződéssel** pedig Székelyföld újra román fennhatóság alá került.
- Erdély történelmi-etnográfiai régiói közül – figyelmen kívül hagyva Aranyosszékot, mely nagyrészt elrománosodott – jelenleg csak itt vannak a **magyar anyanyelvűek többségben** (arányuk 71,4% volt 2002-ben, 71,72% 2011-ben).

A tanulmányi kirándulás útvonala

ÚTVONALTERV

- 1. nap: Körösfő - Király-hágó –Körösfő- Székelyszentlélek
- 2. nap: Szejkefürdő-Szentegyháza- Madarasi-Hargita
- 3. nap: Székelyvarság – Székelyudvarhely
- 4. nap: Farkaslaka-Korond-Parajd- Szováta
- 5. nap: Fehéregyháza – Segesvár- Bábolna

1.NAP

- 7.30-kor indulás Bábolnáról
- **Partium** átszelése után érkezés a történelmi **Erdélybe**

Király-hágó

- A **Réz-hegységben (Igyfan-erdő)**, Kolozs és Bihar megye határán, Királyhágó és Băródsomos települések között, **582 méter** magasságban található hágó.
- Innen már Erdély hegyei látszanak.

1.NAP Király-hágó

1.NAP Körösfő-Kalotaszeg szíve

Református templom

- Megnéztük a 4 fiatornyos, **zsindelytetős**, festett **fakazettás mennyezetű**, belső falfreskókkal és **kalotaszegi szőttes** díszítésekkel büszkélkedő **gótikus** templomot.

1.NAP Körösfő-Kalotaszeg szíve

A gótikus templom 1764-ben épült, középkori templom alapokra. Fakazettás mennyezetét nagy részben Umling Lőrinc festette.

Körösfő-Kalotaszeg szíve

A települést, a *Sebes-Körös forrásáról nevezték el.*
A templomban megtekinthető, a II. Rákóczi György által a falunak ajándékozott török szőnyeg.

1.NAP

Székelyszentlélek - vacsora majd szálláshelyek elfoglalása.

2.NAP Szejkefürdő- Báró Lengyelfalvi Orbán Balázs

- Szejkefürdő, Székelyudvarhely városrésze. A Sós-patak völgyében fekszik. Neve, a „szejke” zavarost jelent, és szürkés, tengervízhez hasonló gyógyvizéről kapta.
- Itt, egykori birtokán van **Orbán Balázsnak** (1829–1890), a Székelyföld leírójának **hét székelykapuval** díszített sírmléke, melyet 1932-ben avattak fel.
- **Koszorúztunk a sírnál.**

2.NAP Szejkefürdő- Székelykapuk sora

Rendhagyó tanórával kezdtük a napot, melynek címe:
"Szellemidézés-drámapedagógiai elemekkel".

Szejkefürdőn, **Orbán Balázs** sírjához látogattunk, melyhez székelykapuk során át gyalogoltunk fel a hegyoldalba. Egy rövid műsorral, megidéztek a polihisztor szellemét és megkoszorúztuk a sírt.

2.NAP Orbán Balázs emlékközpont

- Megtekintettük az izgalmas, interaktív kiállítást Orbán Balázs életéről. **Rendhagyó földrajz, történelem és irodalomóra.**

2.NAP Szelykefürdő-Mini Erdély park

- Sétáltunk, a szejkefürdői hegyoldalban, az Erdély térképét megformázó területen, ahol a valós pontokon láthattuk, Erdély legfőbb nevezetességeinek, élethű reprodukcióit. Mielőtt tovább utaztunk, megkóstoltuk a híres **szejkei borvizet** is.

Szejkei borvizek:

Szejke forrás-szénsavas kalciumos, sós víz (ásványtartalma 2327,84 mg/kg.)-ivóvízként használják.

Orbán Balázs forrás- kénes, sós, szénsavas (ásványtartalma 3097 mg/kg) kádfürdő táplálására használják.

2.NAP Szentegyháza-kürtős kalács sütés és traktorozás

- Közös kürtőskalács sütésen vettünk részt, a szentegyházi asszonyokkal. *Rendhagyó technika óra.*
- Traktor vontatta, fedett szekereken utaztunk Szentegyházáról a *Madarasi-Hargitára.*

2.NAP Úton a Madarasi- Hargitára

- Zoli bácsi hóangyala
- hógolyózás, csúcstámadás
- rendhagyó földrajz és testnevelés óra.

Madarasi-Hargita (1801 m) „A székelyek szent hegye”

A **Madarasi-Hargita** (románul: Harghita-Mădăraș) a Hargita-hegység és Székelyföld legmagasabb hegycsúcsa.

- Egykori **rétegvulkáni kráter** peremének északi maradványa. A kráterperem egyik hegycsúcsa.
- A Madarasi-Hargita régi elnevezései: Galusz-tető, Nagy-Hargita, Havas, Nagy-havas, Nagyerdő.
- A Madarasi-Hargitát először **Tófalvi Péter** kezdte 1998 után a „**székelyek szent hegye**”-ként emlegetni. Azóta ez lassan kezd beivódni a köztudatba.

2.NAP Bábolnai diákok a Madarasi-Hargita tetején

2022.04.05. /16.10/

3.NAP Székelyvarság-Rendhagyó óra, „Mértékek és értékek”. /földrajz, biológia, matematika, technika/

Székelyvarság:

Hargita megye legnagyobb szórványtelepülése, amely kb. 77 km²-en a Nagy-Küküllő forrásvidékén fekszik.

3.NAP Székelyvarság-Rendhagyó óra, „Mértékek és értékek”.

Székelyvarságra látogattunk.

- Megtekintettünk egy kicsi, ma is működő **vízimalmot**, és a benne rejlő múzeumot.

3.NAP Székelyvarság-Rendhagyó óra, „Mértékek és értékek”.

Egy 4 km-es túra várt ránk a **Csorgókő vízeséshez** és a **Jézus kútjához**.

Nagykút patak-mindössze 15 négyzetméteren, összesen 7 forrásból ered. A vízesés **7 méter** magas és két teraszon keresztül zúdul alá a patak vize.

3.NAP Székelyvarság-Rendhagyó óra, „Mértékek és értékek”.

Csorgókő vízesés

3.NAP Székelyvarság-Rendhagyó óra, „Mértékek és értékek”.

Csorgókő vizesés

3.NAP Székelyvarság-Rendhagyó óra, „Mértékek és értékek”.

Túránk során elértünk, a kultikus varsági „kocsmához”, a **Parlamenthez** és a hozzá tartozó biogazdasághoz.

- A Parlamentnél lehetőségünk volt egy kiadós falatozásra is. Falusi ízekkel, rendkívül gazdag házi finomságokkal megrakott asztalok vártak minket.

3.NAP Székelyvarság-Rendhagyó óra, „Mértékek és értékek”.

Megtekintettük, majd ki is próbáltuk, egy hagyományos eszközökkel dolgozó **zsindelykészítő** mester munkáját.

3.NAP Székelyvarság-Rendhagyó óra, „Mértékek és értékek”.

- Visszafele megálltunk, a helyi József Attila Általános Iskolánál.

3.NAP- Székelyudvarhely

A tanyasi világból kiérve irány a **székely főváros**.

Székelyudvarhely 95%-ban magyarlakta város.

• **Városnézés a főtéren és környékén:**

- Református kollégium
- Vasszékely szobor
- Orbán Balázs síremlék
- Turulmadaras millenniumi emlékmű és a történelmi szoborpark.

3.NAP- Székelyudvarhely

- Történelmi szoborpark
- Rendhagyó történelem és irodalomóra.

3.NAP- Székelyudvarhely-Történelmi szoborpark

3.NAP- Székelyudvarhely

3.NAP Népzenei mulatság

- Táncos-zenés esti mulatságon vettünk részt a **Boróka néptáncgyűttes** jóvoltából.

4.NAP Farkaslaka

Rendhagyó történelem és irodalomóra - koszorúzás, emlékezés-
drámapedagógiai elemekkel.

Tamási Áron, a legnagyobb székely népi író.

- Koszorúzás az író, 2 cserfa között lévő, Szervátiusz Jenő által faragott, gránittömbbel jelzett sírjánál.

4.NAP Farkaslaka: Rendhagyó történelem és irodalom óra -
koszorúzás, emlékezés.

4.NAP Farkaslaka

- A *Trianon emlékműnél*, a trianoni szerződés aláírására emlékeztünk.

4.NAP

A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

/földrajz, technika, hon és népismeret/

KOROND

- Egy nagyon különleges és egyedülálló mesterséget ismertünk meg: a **taplászatot**.
- Ez a ritka tevékenység, „**Korondikumnak**” számít, ugyanis a világon máshol már nem művelik.
- A gondosan kiválasztott hegyi taplógombából, **Pál Zoltán** mester kezei alatt, szép ékszerek, táskák, kalapok, egérek és kiegészítők készülnek.

4.NAP

A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Korond-Taplászot.

4.NAP

A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

- A központban felfedeztük, a bazársort.
- Látogatást tettünk egy nagy múltú fazekas családnál, ahol megcsodálhattuk a korondi fazekasság gyönyörű végtermékeit.

4.NAP

A sóvidék: A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Korond

Meglátogattuk Tófalvi Csaba hagyományos módon dolgozó **sóvágó műhelyét**, ahol megismerhettük a parajdi só felhasználásának módjait.

Megnéztük hogyan készül egy sólámpa, és lehetőségünk volt megkóstolni az igazi parajdi sót.

4.NAP A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

PARAJD SÓHÁT

- Az Erdélyi-medencét egykor ellepő **beltenger** visszahúzódása után, a **víz elpárolgása** következtében felhalmozódott kősó, hatalmas **sótömzs** formájában tör a felszínre a **Parajdi-medencében**.
- A teljes napot a **Sóvidéken** töltöttük.
- A **kősó különleges felszíni és felszín alatti előfordulási formáival** ismerkedtünk meg.
- Ezen a napon rendhagyó kémia és földrajz órát tartottunk:

"Kincsvadászat a föld alatt és föld felett"

4.NAP - A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Karrformák- badland, ördögszántás

- A Sósorosban, kiépített tanösvényen sétáltunk.
- A só különleges felszíni kiválási formáit tanulmányoztuk.

Felszínformák:

- **barázdák, sókarok,**
- borsós felszínű **só karfiolok.**

4.NAP

A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

**Karrformák- badland,
ördögszántás**

Felszínformák:

- **barázdák, sókarok,**
- borsós felszínű **só karfiolok.**

4.NAP

A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

**Karrformák- badland,
ördögszántás**

Felszínformák:

- **barázdák, sókarok,**
- borsós felszínű **só karfiolok.**

4.NAP

A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Sóbánya

- Bányabusszal ereszkedtünk le az óriási **sötömbbe**, 80-100 méter mélységbe.
- **A hatalmas bányacsarnokban**, templom, múzeum, játszótér, kalandpark is található.
- Azt tartják, hogy a parajdi sötömb 100 évig el tudná tartani a teljes Európa lakosságát sóval.

4.NAP- A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Külszíni akna alja, a bányából nézve.

Játszótér, kiállítás, boltok a bányatérben.

4.NAP

A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

4.NAP- A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Szováta: Medve-tó

- A világ legnagyobb **heliotermikus** tava, a különleges sós **Medve-tó**.
- A **heliotermikus jelenség** miatt, a tó vize 35°C-ra is felmelegszik, 2 méter mélységig.
- A **nagy sűrűségű sós víz** fölé, a beömlő patakok néhány centiméteres, **kisebb sűrűségű édesvíz-réteget** hoznak létre, és ez az **üvegházhatás** miatt meggátolja a sós víz felszínre kerülését és lehülését.
- A tó 4 hektáros, alakja **kiterített medvebőrre** hasonlít, innen származik a neve.

4.NAP- A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Szováta: Medve-tó.

4.NAP- A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Szováta: Medve-tó.

- Körbe sétáltuk a tavat.
- A tanösvényen lehetőségünk nyílt megvizsgálni a **Mogyorós-, Vörös-,** illetve **Zöld tavakat.**

4.NAP- A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Szováta: Medve-tó.

4.NAP- A sóvidék: „Kincsvadászat a föld alatt és föld felett.”

Szováta: Medve-tó.

Róbert, székely legendákat mesél és ismerteti a tavak legendás történetét.

Kőso kibukkanás

5.NAP – Fehéregyháza: Ispánkút

Petőfi Sándor emléke

Segesvár Fehéregyházán koszorút helyeztünk el az Ispánkútnál, a költő feltételezett elestének helyszínén.

5.NAP – Fehéregyháza: Ispánkút

Petőfi Sándor emléke

5.NAP Fehéregyháza: Petőfi-múzeum

Petőfi Sándor

- Bensőséges műsorral emlékeztünk a költőre, a Haller Louise grófnő által 1897-ben alapított fehéregyházi **Petőfi-múzeumban**.
- Szabó József előadást tartott nekünk és tárlatvezetést.

5.NAP Fehéregyháza: Petőfi-múzeum

Petőfi Sándor

5.NAP Fehéregyháza: Petőfi-múzeum

Petőfi Sándor

5.NAP Fehéregyháza: Petőfi-múzeum

Petőfi Sándor

- Egy kis dombon áll, a csatában elesett honvédek **turulmadaras obeliszkje**, valószínűleg a költő is alatta nyugszik.

Segesvár

- **Segesvár:** románul: Sighișoara, németül: Schäßburg, latinul: Stenarum, szászul Schäsbrich
- **Ősidőktől lakott hely.** A rómalak "**Stenarum**" néven, katonai őrhelyet állítottak fel itt.
- 1141 után **II. Géza** szászokat telepített ide. A **szász szék központja lett.**
- **Várát** 1191-ben kezdték el építeni, de a **tatárjáráskor** elpusztult. Ezután falakkal és tornyokkal épült be a Várhegy.
- A 14. századtól **szabad királyi város.**
- **Itt választották meg erdélyi fejedelemnek 1630. december 1-jén I. Rákóczi Györgyöt**, 1657. november 2-án Rhédey Ferencet, 1658. október 7-én Barcsay Ákost.
- 1706-ban **Pekry Lőrinc kuruc**ai foglalták el és rombolták le, ekkor pusztult el a 14 bástyából 5 és maradt 9. 1709-ben újra pestis, majd 1788-ban ismét tűzvész pusztít.
- 1849-ben **Forró honvéd tábornok** foglalta el, majd **Bem** is bevonult ide. **1849. július 31-én határában volt a segesvári csata.**
- 1876-ban a szász székek helyett újonnan létrehozott Nagy-Küküllő vármegye székhelye lett.

5.NAP

Segesvár-Rendhagyó földrajz és történelemóra: erdélyi szászok

- Városnéző sétát tettünk, helyi idegenvezetővel.
- Barangoltunk a **várhegyen**, Segesvár várfalakkal és bástyákkal körülvett történelmi központjában.
- A várhegy **világörökségi oltalom** alatt áll.

5.NAP

Segesvár-Rendhagyó történelemóra: erdélyi szászok

- A város központjában napjainkig fennmaradtak a középkori **szász építészet** műemlékei.

5.NAP Segesvár-Rendhagyó történelem és irodalomóra: erdélyi szászok

- A város központjából, a vártemplomba vezető sikátor.

5.NAP Segesvár-Rendhagyó irodalomóra: erdélyi szászok

- **Középkori szász építészet** műemlékei a Vár-téren. Szarvasos ház. Fedett lépcső.

5.NAP Segesvár-Rendhagyó irodalomóra: erdélyi szászok

- A város központjában, az óratoronytól sétálunk tovább.

5.NAP

Segesvár-Rendhagyó irodalomóra: erdélyi szászok

- Az **óratorony** a város jelképe és egyik legismertebb műemléke.

5.NAP

LEGENDÁK: VLAD TEPES (VLAD DRACUL) SZÜLŐHÁZA ÉS SZOBRA A VÁRBAN

5.NAP

Segesvár-Rendhagyó irodalomóra

5.NAP Segesvár-Rendhagyó irodalomóra: Petőfi Sándor

Megemlékeztünk **Petőfi Sándor** szobránál a költőről, a **Szent József** római katolikus templom és a **Csizmadia bástya** közötti kis parkban.

5.NAP Segesvár- Apor Vilmos születési helye

5.NAP Segesvár-Látkép a várból

Toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályai

- Társakkal való jó viszony kialakítása
- Együttműködési képességek, empátia, kölcsönös segítségnyújtási képességek fejlesztése
- Kommunikációs képességek, technikák fejlesztése-angol nyelvű próbálkozások
- Tolerancia
- Örömmel és kedvvel végzett munka

REJTVÉNY

<https://learningapps.org/watch?v=pw7n8ihek22>

5.NAP

- Hazautaztunk, sok szép élménnyel a tarsolyunkban. Útközben technikai szünetet tartottunk a Király-hágón és a benzinkutaknál.
- A buszon, az „Indul a bakterház filmet” néztük végig.